

Riktlinjer för skolskjuts och elevresor

Dokumentinformation

Beslutshistorik

Antagen av kommunstyrelsen 2023-01-24, § 14

Senast ändrad av kommunstyrelsen

2024-06-24, § 126

Giltighet

Gäller från och med 2024-06-12

Gäller till och med 2027-12-31

Förvaltarskap¹

Inom kommunstyrelsens ansvarsområde

Kategori

- Anvisningsdokument

---

¹ Förvaltarskapet innebär ansvar för att:

- dokumentet efterlevs
- är tillgängligt
- följa eventuellt ändrade förutsättningar för dokumentet
- dokumentet följs upp och revideras
- dokumentet är aktuellt och uppdaterat

Innehåll

1. Allmänt om kommunal skolskjuts och elevresor	5
1.1 Skolskjuts för grundskola, anpassad skola och anpassad gymnasieskola	5
1.2 Elevresor för gymnasieskolan	5
2. Skolskjuts	6
2.1 Vem har rätt till skolskjuts?	6
2.2 Färdvägens längd	6
2.2.1 Avstånd till hållplats/upsamlingsplats	6
2.3 Trafikförhållanden	6
2.3.1 Vinterskolskjuts	7
2.4 Funktionsnedsättning	7
2.4.1 Funktionsnedsättning, olycka	7
2.5 Annan särskild omständighet	7
2.6 Vald skola	7
2.7 Växelvis boende	7
2.8 Korttidsboende	8
2.9 Lovskola	8
3. Så fungerar skolskjutsen	9
3.1 Skolskjuts med buss i linjetrafik	9
3.2 Skolskjuts med skolbuss eller skoltaxi	9
3.3 Självskjutsning	9
3.4 Force Majeure (oförutsedda händelser)	10
4. Ansvar	11
4.1 Vårdnadshavare	11
4.2 Förare	11
4.3 Skolan	11
4.4 Samhällsbyggnadsförvaltningen	11
5. Gymnasieskolan	12
5.1 Elevresor	12
5.1.1 Busskort	12
5.1.2 Resebidrag	12
5.1.3 Anslutningsbidrag	12
5.2 Elevtransporter som inte omfattas av lagen om kommuners skyldighet att svara för vissa elevresor	12
6. Ansökan	13
6.1 Hur man ansöker	13
6.2 Beslutets giltighetstid	13
6.3 Förändrade förutsättningar	13
6.4 Överklagan	13

1. Allmänt om kommunal skolskjuts och elevresor

Skolskjuts är en transport mellan hemmet och skolan för elever i grundskolan, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola.

Elevresor är ersättning för elever i gymnasieskolan för resor mellan hemmet och skolan.

1.1 Skolskjuts för grundskola, anpassad skola och anpassad gymnasieskola

Reglerna om skolskjuts grundar sig på följande bestämmelser:

- Skollagen 9 kap. 15b § 15c §, 21a § för elever i förskoleklass
- Skollagen 10 kap. 32, 33 och 40 § för elever i grundskolan
- Skollagen 11 kap. 31, 32 och 39 § för elever i anpassad grundskola
- Skollagen 18 kap. 30, 31 och 35 § för elever i anpassad gymnasieskola
- Kommunallagen 2 kap 3§, Likställighetsprincipen.

1.2 Elevresor för gymnasieskolan

Reglerna om elevresor för gymnasieskolan grundar sig på följande bestämmelser:

- Lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor
- Förordning (1991:1120) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor

2. Skolskjuts

2.1 Vem har rätt till skolskjuts?

Kommunen är skyldig att anordna kostnadsfri skolskjuts för de elever i grundskolan, anpassad grundskola samt anpassad gymnasieskola som behöver det på grund av:

- Färdvägens längd
- Trafikförhållanden
- Funktionsnedsättning
- Eller annan särskild omständighet

Kommunen prövar förutsättningarna individuellt i varje enskilt fall. Skolskjuts gäller till och från, av kommunen bestämd, uppsamlingsplats och elevens skola.

Rätten till skolskjuts gäller till basplaceringskola men kan i undantagsfall ges till andra elever. Se avsnitt Vald skola.

Basplaceringskola är den skola där kommunen skulle placerat eleven baserat på skolupptagningsområde utifrån vårdnadshavares adress.

2.2 Färdvägens längd

Eleven är berättigad skolskjuts om avståndet mellan hemmet och basplaceringskola överstiger:

- 3 kilometer för elev i årskurs F-3
- 4 kilometer för elev i årskurs 4–9
- 6 kilometer för elev i anpassad gymnasieskola

Avståndet mäts alltid den kortaste trafiklämpliga vägen mellan hemmet och skolan och kan mätas på alla färdvägar som en gångtrafikanter kan använda.

2.2.1 Avstånd till hållplats/uppsamlingsplats

Eleven hänvisas till en av kommunen utvald hållplats/uppsamlingsplats för på- och avstigning för skolskjutsen. Hållplats/uppsamlingsplatsen kan ändras över tid beroende på elevens ålder och skolskjutsens sträckning eller på grund av andra elevers behov av skolskjuts.

Elev som beviljats skolskjuts på grund av färdvägens längd kan hänvisas till en hållplats/uppsamlingsplats upp mot:

- 2 kilometer för elev i årskurs F-3
- 4 kilometer för elev i årskurs 4–9

2.3 Trafikförhållanden

Bedömning av trafikförhållanden utifrån skollagen görs av en handläggare. Bedömningen görs utifrån om det föreligger någon form av förhöjd risk mot vad generellt är godtagbar trafikmiljö för en elev. Det är ett flertal punkter som har betydelse vid denna bedömning, bland annat:

- Trafikmängd/trafikintensitet längs vägen
- Trafikslag längs vägen
- Andel tung trafik
- Genomfartstrafik
- Vägens bredd och siktförhållanden

- Förekomsten av gång- och cykelbana
- Förekomsten av kurvor och krön
- Trafikföreskrifter för vägen
- Behöver väg korsas och förutsättningarna för det
- Elevens ålder och förväntad trafikmognad enligt rättspraxis

2.3.1 Vinterskolskjuts

Under vintertid kan vissa skolvägar ha en förhöjd trafiksäkerhetsrisk. I sådana situationer kan så kallad vinterskjuts vara ett alternativ. Vinterskolskjuts är tidsbegränsat till perioden 1 november till 31 mars.

2.4 Funktionsnedsättning

Vid funktionsnedsättning ska en individuell bedömning göras huruvida funktionsnedsättningen påverkar elevens möjligheter att ta sig till och från skolan på egen hand. Detta gäller både fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Elevens vårdnadshavare ansvarar för att relevant underlag för bedömningen tas fram, exempelvis medicinskt utlåtande från läkare eller liknande underlag som styrker funktionsnedsättningen och elevens behov av skolskjuts. Handläggare inhämtar i vissa fall även kompletterande uppgifter från skolan som grund till beslut.

För elever inskrivna i kommunens anpassade grundskola krävs inget intyg som styrker behovet utan det styrks genom kontakt med skolan.

2.4.1 Funktionsnedsättning, olycka

Vid olycksfall eller planerad operation orsakat av en olycka som innebär att eleven har behov av transport till och från skolan ska vårdnadshavaren i första hand vända sig till försäkringsbolag. Uppstod olyckan under skolverksamhet ska en skadeanmälan göras till Kommunens försäkringsbolag. Uppstod olyckan under annan tid ska anmälan göras till eget försäkringsbolag.

Skolskjuts kan inte ges av kommunen innan försäkringsbolaget har beslutat i ärendet. Om försäkringsbolaget beviljar transport, anordnas denna av försäkringsbolaget. Avslår försäkringsbolaget ska dessa handlingar bifogas i en ansökan till kommunen som gör en egen individuell bedömning.

2.5 Annan särskild omständighet

Skolskjuts kan beviljas i situationer där det framstår som nödvändigt trots att det inte ska beviljas på grund av avstånd, trafikförhållanden eller funktionsnedsättning.

2.6 Vald skola

Elever som väljer att gå i en annan skolenhet än basplaceringsskola är endast berättigade till skolskjuts om skolskjuts kan anordnas av kommunen utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår (SkolL 10:32 2st). I praktiken får valet av skola inte innebära någon merkostnad för skolskjutsen för att den ska vara möjlig att få. Om skolskjuts till vald skola är dyrare än vad den skulle ha varit till basplaceringsskolan saknas rätt till skolskjuts. Eleven har inte heller rätt att få ersättning för skolskjuts upp till det belopp som skolskjutsen skulle kostat om eleven valt att gå i basplaceringsskolan.

2.7 Växelvis boende

Elever med flera bostadsadresser kan i vissa fall bli berättigade skolskjuts från annan adress än folkbokföringsadressen. En grundförutsättning är att bostadsadressen ligger i Katrineholms kommun och att adressen uppfyller den rättsliga definitionen av växelvist boende. Exempelvis

ska fördelningen mellan bostadsadresserna bygga på ett fast och varaktigt arrangemang och vara likvärdigt fördelat, till exempel boende varannan vecka på respektive adress.

Går eleven på annan skola än basplaceringsskola ska även dessa förutsättningar uppfyllas, se "vald skola".

2.8 Korttidsboende

Elev som regelbundet har insats via LSS i form av korttidsboende kan beviljas skolskjuts. Förutsättningen är att skolskjutsen sker enligt skolans ordinarie skolskjutstider under ordinarie läsårstider. Ytterligare en förutsättning är att kostnaden för skolskjuts är lägre eller samma till korttidsboendet som till bostadsadressen. Skolskjutsen mellan hem och korttidsboende beviljas inte.

2.9 Lovskola

Elever i obligatoriskt anordnad lovskola och frivilligt anordnad avräkningsbar lovskola har rätt till skolskjuts under samma förutsättningar som elever i grundskolan i övrigt. Obligatoriskt anordnad lovskola gäller endast elever i årskurs 8 och 9.

3. Så fungerar skolskjutsen

Skolskjuts sker med buss i linjetrafik, skolbuss, skoltaxi eller en kombination av dessa. Elever hänvisas alltid till buss i linjetrafik i första hand. Kommunen beslutar vilken typ av färdstätt som ska beviljas. De olika färdstättarna kan kombineras, exempelvis skolbuss till hållplats och därefter buss i linjetrafik resten av vägen. Det kan variera över tid vilket färdstätt eleven tilldelas. Skolskjuts kan till exempel beviljas genom skolbuss i årskurs F-3 för att sedan övergå till buss i linjetrafik från årskurs 4.

3.1 Skolskjuts med buss i linjetrafik

Elev som vid skolskjuts hänvisas till buss i linjetrafik tilldelas ett busskort. Busskortet är personligt och aktiveras inför varje nytt läsår och eleven är beviljas skolskjuts. Detta förutsätter att en ny ansökan inkommit och att denna godkänts. Skulle eleven tappa bort sitt busskort eller busskortet blir oanvändbart kan eleven kvittera ut ett ersättande busskort. För ersättande busskort äger kommunen rätt att ta ut en administrativ avgift om 100 kr. Borttappat busskort ersätts på skolan eller Kontaktcenter. Kommunen ersätter inte resekostnader som uppstår i samband med ett förlorat busskort.

För mer information om busslinjer och avgångstider, se Sörmlandstrafikens hemsida.

3.2 Skolskjuts med skolbuss eller skoltaxi

Katrineholms kommun upphandlar som komplement till linjebussar särskilda bussar och taxi som ska transportera eleverna mellan hemmen och bostaden. Dessa stannar ofta på andra hållplatser än linjebussarna.

Elev som beviljats skolskjuts med skolbuss eller skoltaxi hänvisas till en uppsamlingsplats i anslutning till elevens hem. Turerna samplaneras i största möjliga mån och trafikeras endast under kommunala skolans läsardagar. Skolskjuts med skolbuss eller skoltaxi jämföras med buss i linjetrafik på det sätt att bussen/taxin går enligt fastlagda turer där hämtning och lämning sker från anvisad uppsamlingsplats på utsatt tid.

- Entreprenören har fått en förteckning på vilka elever som är planerade att åka med respektive buss/taxi.
- Det finns inget krav på att bussen/taxin väntar om eleven inte står vid upphämningsplats på utsatt tid. Därför är det viktigt att ert/era barn är på plats i god tid. Efter skolans slut hämtas eleverna upp vid respektive skola.
- Ni som har fritidshemsplats före/efter skoltid för ert/era barn gäller att de enbart har rätt till skolskjuts de dagarna (morgon/eftermiddag) de inte är på fritidshemmet.
- Det är inte tillåtet att åka skolbuss eller skoltaxi till sina fritidsaktiviteter.
- Elever ska följa föreskrivna regler i fordonet. Bälte ska alltid användas.

3.3 Självskjutsning

Om det finns särskilda skäl kan kommunen i samråd med vårdnadshavaren och skolan avtala om så kallad självskjutsersättning. Det innebär att vårdnadshavare tar över det dagliga ansvaret för elevens transport till och från skolan mot ersättning. Med särskilda skäl menas att självskjutsen utgör en lösning på ett svårlöst skolskjutsproblem. Ersättningsbelopp vid självskjuts följer Skatteverkets normer för skattefri ersättning för resa med egen bil. Ersättning betalas inte ut för resor innan dess godkänd självskjuts beslutats. För utbetalning ska underlag på utförda resor skickas till skolskjutshandläggare.

3.4 Force Majeure (oförutsedda händelser)

Om skolskjutsens förare bedömer att skolskjutsen, på grund av väderlek, vägens skicka eller dylikt, inte kan köras på ett trafiksäkert sätt ställs skolskjutsen in. Ersättningskjuts eller ekonomisk ersättning anordnas inte.

4. Ansvar

Ansvar för eleven till och från skolan är fördelat mellan vårdnadshavare, förare, skolan och samhällsbyggnadsförvaltningen.

4.1 Vårdnadshavare

Vårdnadshavare har enligt föräldrabalken ett långtgående ansvar för elevens personliga behov, vilket inkluderar ansvaret för eleven mellan hemmet och hållplats eller anvisad uppsamlingsplats. Vårdnadshavare förutsätts ansvara för att eleven förbereds och tränas på att klara sin skolväg på ett så säkert sätt som möjligt. Det kan innebära att eleven måste följas till skolan eller hållplats/uppsamlingsplats under så lång tid som behövs för att de ska klara att gå till och från skolan/hållplatsen/uppsamlingsplatsen på egen hand. Vårdnadshavare ansvarar även för att eleven vet vilka regler som gäller ombord på skolskjutsen och att eleven tar ansvar för att följa dessa. Vårdnadshavare ansvarar för att vid behov utrusta eleven med reflex och ficklampa.

För elever som åker med buss i linjetrafik ansvarar vårdnadshavare för eleven från hemmet till skolan.

Om eleven missar skolskjutsen ansvarar vårdnadshavare för att eleven kommer till och från skolan.

4.2 Förare

Under resan med skolbuss/skoltaxi till skolan är det föraren som innehar huvudansvaret för eleven. Föraren ansvarar för att trafikbestämmelser följs samt att släppa av och hämta upp eleven vid anvisad uppsamlingsplats.

4.3 Skolan

Skolan har ett tillsynsansvar för eleven från det att eleven stiger av skolskjutsen vid ankomst till skolan fram tills att eleven stiger på skolskjutsen vid hemresa. Detta innebär att det måste under denna period finnas kontaktbar personal på skolan. Skolan kan för att organisera sitt tillsynsansvar placera eleven på fritidshemmet.

4.4 Samhällsbyggnadsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen har det ekonomiska ansvaret för skolskjutsen i Katrineholms kommun samt ansvar för myndighetsutövningen. Handläggare fattar beslut på delegation av Kommunstyrelsen. Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar även för det löpande arbetet, i samarbete med Region Sörmland, med att följa upp att leverantörer följer sina avtal.

5. Gymnasieskolan

5.1 Elevresor

Elever som är folkbokförda i Katrineholms kommun och studerar på gymnasienivå har till och med vårterminen de fyller 20 år rätt till elevresor om de har en lång resväg eller studerar på annan ort. Detsamma gäller vid studier i gymnasial vuxenutbildning. Det är endast avståndet mellan hemmet och gymnasieskolan som avgör om eleven är berättigad till elevresor. Ansökan om elevresor kan inte prövas utifrån andra skäl.

Avståndet beräknas med kommunens mätsystem mellan skolan och folkbokföringsadressen. I de fall eleven uppfyller definitionen av växelvis boende kan avstånd mätas mellan den andra bostadsadressen och gymnasieskolan. Elever som studerar inom Södermanland med mer än sex kilometer resväg beviljas i första hand busskort. Om eleven pendlar dagligen till ett annat län beviljas resebidrag.

5.1.1 Busskort

Busskortet är personligt och aktiveras inför varje nytt läsår om eleven är beviljad elevresor. Skulle eleven tappa bort sitt busskort eller busskortet blir oanvändbart kan eleven kvittera ut ett ersättande busskort. För ersättande busskort äger kommunen rätt att ta ut en administrativ avgift om 100 kr. Borttappat busskort ersätts på skolan eller på Kontaktcenter. Kommunen ersätter inte resekostnader som uppstår i samband med ett förlorat busskort.

För mer information om busslinjer och avgångstider, se Sörmlandstrafikens hemsida.

5.1.2 Resebidrag

Elevresor i form av resebidrag beviljas under förutsättning:

- att eleven studerar på heltid
- att inackorderingsbidrag ej söks
- att färdvägen mellan hemmet och skolan är minst sex kilometer
- att eleven pendlar dagligen
- att eleven inte har erhållit ett busskort

Resebidraget är högst 1/30 av prisbasbeloppet.

5.1.3 Anslutningsbidrag

För anslutningsbidrag till busshållplatsen betalas ersättning ut om eleven har minst sex kilometer till närmaste hållplats eller om kollektiv förbindelse saknas. Ersättning betalas ut med samma belopp som för resa med eget fordon i tjänsten enligt Skatteverket.

5.2 Elevtransporter som inte omfattas av lagen om kommuners skyldighet att svara för vissa elevresor

Det finns inget lagkrav för kommunen att anordna elevresor till gymnasieskola med funktionsnedsättning som grund. Elever i gymnasieskolan, som på grund av sin funktionsnedsättning är i behov av transport till och från skolan, hänvisas till ansökan om färdtjänst.

6. Ansökan

6.1 Hur man ansöker

Ansökan om skolskjuts och elevresor sker via e-tjänst.

För mer information om hur du ansöker, se Katrineholms kommuns hemsida.

6.2 Beslutets giltighetstid

Beslut gäller som längst läsårsvis.

6.3 Förändrade förutsättningar

Beslutet får ändras om kommunen anser att beslutet är felaktigt i någon väsentlig del på grund av att det har tillkommit nya omständigheter (Förvaltningslagen 37 § (2017:900)). Den sökande är skyldig att meddela handläggare om det har skett förändringar som kan påverka beslutets giltighet.

Den som tar emot resebidrag på felaktiga grunder blir återbetalningsskyldig.

6.4 Överklagan

Beslut om skolskjuts för elever som går på basplaceringsskola kan överklagas genom förvaltningsbesvär enligt Skollagen (2010:800).

Beslut om skolskjuts för elever om går i vald skola och elevresor överklagas genom laglighetsprövning enligt kommunallagen (2017:725).

Mer information om överklagande finns på Katrineholms kommuns hemsida.